

Zacharias Uffenbachs merkwaardige reis

18^e eeuw

'In de middag gingen we naar de universiteitsbibliotheek... Deze ziet er erg obscuur en desolaat uit en de lelijke boekenplanken aan de ene zijde zijn nog steeds gedeeltelijk leeg.'
Aan het woord is de uit Frankfurt afkomstige geleerde en geleerde Zacharias Conrad von Uffenbach. We lezen mee in zijn dagboek, dat hij schreef tijdens de Europa-reis die hij in 1710 en 1711 ondernam, samen met zijn broer Johann Friedrich.

Uffenbach was een van de vele Duitse reizigers die, na het beëindigen van hun academische opleidingen, een rondreis door Europa maakten. Zijn *Merkwürdige Reisen durch Niedersachsen Holland und England* (1753) geeft een verslag van de anderhalf jaar durende tocht en behoort tot een van de meest opmerkelijke boeken in de vroeg-moderne Europese reisliteratuur. Onderweg wist de reiziger, die filosofie, geschiedenis en rechten studeerde,

niet alleen zo'n vierduizend boeken te verzamelen, maar even zoveel opmerkelijke bevindingen aan zijn bagage toe te voegen. Uffenbach bleek niet alleen een gepassioneerde bibliofiel, maar bovenal een scherpe observator. Uitvoerig en gedetailleerd beschreef hij zijn trip door Groningen, waar hij bibliotheken, boekverzamelaars en professoren bezocht.

De Duitser roemde de Hollandse gastvrijheid, maar nam in zijn persoonsbeschrijvingen geen blad voor de mond. Zo noemde hij professor Pagenstecher 'een zeer lange, magere man, die de fout maakt, dat hij bij het spreken zeer veel stottert'. Professor Isingkwam er zelfs nog iets boerder vanaf: 'Hij is een man, die twee gebreken des levens bezit, het eerste, dat hij stomme ogen heeft, het tweede; dat hij bijna nog erger stottert dan Pagenstecher.' (VDK)

